

In samenwerking met Cochrane Insurance Medicine en Cochrane Work

Arbeidsgerelateerde interventies ter voorkoming van arbeidsongeschiktheid bij werknemers die verzuimen

Liesbeth Wijnvoord (ACPV, Movir), Nico Croon (ACPV, De Amersfoortse), Jan Hoving (AMC, KCVG)

Praktijkvraag

Welke interventies op de werkplek helpen verzuimende werkers (werknemers en/of zelfstandigen) het werk zo snel mogelijk te hervatten?

Context

Als bedrijfsarts, verzekeringsarts of medisch adviseur wilt u beoordelen of interventies kunnen helpen om ziekteverzuim te bekorten. Aanbieders van interventies zijn zelf vaak erg enthousiast over hun interventies, en claimen goede resultaten. U weet dat men bij begeleiding

in de curatieve sector in het algemeen weinig aandacht heeft voor werk en werkhervatting. Boeken specifiek op de werkplek gerichte interventies betere resultaten? Is er wetenschappelijk bewijs voor de effectiviteit van deze interventies? Kan een Cochrane review uit 2015 u meer duidelijkheid geven?¹

Samenvatting methode en belangrijkste resultaten

Voor deze review werden gerandomiseerde onderzoeken geselecteerd waarbij werknemers verzuimden en interventies waren gericht op de werkplek. Het ging om aanpassingen van de werkplek of van gereedschap, organisatie van het werk (bijvoorbeeld minder uren werken) en werkomstandigheden (bijvoorbeeld minder tillen), of case-management waarbij werknemer en werkgever betrokken waren. De primaire uitkomstmaat was aantal dagen ziekteverzuim. Er werd onderscheid gemaakt in tijd tot eerste hervatting van werkzaamheden, tijd tot duurzame hervatting (vier weken of meer hervat), totale duur van het ziekteverzuim en recidieven van ziekteverzuim. Tot februari 2015 werden veertien gerandomiseerde studies gevonden met in totaal 1897 werknemers die tenminste één jaar gevolgd waren. Hiervan hadden acht studies betrekking op aandoeningen van het bewegingsapparaat, vijf studies op psychische klachten, en één studie op kanker.

Als alle oorzaken van arbeidsongeschiktheid worden samengenomen dan laten werkplekinterventies overall positieve effecten zien op terugkeer naar werk en vermindering van de duur van het ziekteverzuim. De effectiviteit van werkplekinterventies op duurzame werkhervatting en op recidiverend ziekteverzuim was niet aanzienlijk. Werkplekinterventies leverden een verkorting op van de totale duur van het ziekteverzuim (33 dagen in vergelijking met *usual care*).

Subgroepanalyse toonde vermindering van tijd tot (duurzame) werkhervatting vooral bij aandoeningen

Cochrane Corner & EBM

In deze rubriek willen Cochrane Insurance Medicine (CIM) en Cochrane WORK u op de hoogte houden van ontwikkelingen binnen Cochrane en evidence-based medicine (EBM) bij de bedrijfs- en verzekeringsgeneeskunde.

Cochrane is een onafhankelijke, internationale non-profit organisatie die onderzoek naar de effecten van het handelen in de gezondheidszorg samenvat in de vorm van systematische literatuuroverzichten. Binnen de Cochrane Library zijn vooral systematische reviews van interventiestudies opgenomen en in veel mindere mate ook diagnostische studies (<http://www.cochranelibrary.com>).

CIM en WORK beogen:

- bestaande systematische reviews, die relevant zijn voor de bedrijfs- en verzekeringsgeneeskunde ter beschikking te stellen aan deze professionals;
- de uitvoering van dergelijke systematische reviews waar nodig te bevorderen;
- te werken aan de toepasbaarheid en verspreiding van de verzamelde kennis in de bedrijfs- en verzekeringsgeneeskundige praktijk.

CIM: <http://insuremed.cochrane.org/>

Cochrane Work: <http://work.cochrane.org/>

Berichten

Cochrane review tip

- **Interventies om ongelukken bij bouwvakkers te voorkomen.** Voor enkele interventies lijkt er zeer lage kwaliteit bewijs te zijn om ongelukken te voorkomen, maar er is vooral meer behoefte aan gerandomiseerde trials. Van der Molen HF, et al. Cochrane Database of Systematic Reviews, issue 2, 2018.

Ontwikkelingen Cochrane en EUMASS:

- Verschillende onderzoekers aangesloten bij Cochrane Insurance Medicine (CIM) hebben een groot aantal abstracts voor presentaties en een workshop ingediend voor het EUMASS congres in Maastricht op 4, 5 en 6 oktober 2018. Daarnaast zal CIM in Maastricht wederom zichtbaar zijn met een CIM-stand.

Samenwerking Cochrane Insurance Medicine en Cochrane Work

- CIM en Work ondersteunen elkaar al meer dan drie jaar in verschillende projecten. Recent is de

samenwerking formeel geworden en beginnen we met het samenstellen van een lijst ideeën/titels van Cochrane Reviews die van belang zijn voor beide groepen.

Bijdrage leveren?

- Cochrane Insurance Medicine en Cochrane Work willen graag weten aan de effectiviteit van welke maatregelen of interventies verzekeringsartsen en bedrijfsartsen in de praktijk twijfelen. Een Cochrane Review zou dan kunnen helpen om het beleid bij dat soort problemen te verduidelijken. Laat ons uw problemen weten zodat we mogelijk een Cochrane review kunnen organiseren om te zien of er onderzoek is dat dit probleem kan oplossen. Voorbeelden van zulke problemen aangedragen door artsen uit de praktijk waren tilcursussen om rugklachten te voorkomen, zit-statafels om zitten op het werk te verminderen en effecten van slaapmiddelen op ploegendienstwerkers. Meldt deze bij: j.l.hoving@amc.uva.nl. Als u interesse en ervaring heeft met vervaardigen van systematische reviews bent u ook welkom!

van het bewegingsapparaat, waarbij ook pijn afnam en functionele status verbeterde. Bij psychische problematiek was het effect vooral op tijd tot werkhervatting aanwezig in vergelijking met usual care, maar niet ten aanzien van duurzame hervatting. Een studie over werkers met kanker vond geen effect op duurzame werkhervatting.

Opmerkingen

Slechts één van de studies die in de review is geïncordeerd heeft betrekking op zelfstandigen. Duidelijk is dat het aantal studies te beperkt is om inzicht te krijgen in de effectiviteit van verschillende werkplekinterventies. Ook wordt ziekteverzuim op verschillende manieren gemeten en gedefinieerd wat het soms lastig maakt studies te vergelijken.

Conclusie

De auteurs concluderen dat er bewijs van middelmatige kwaliteit is dat op de werkplek gerichte interventies de tijd tot werkhervatting verminderen. Er is bewijs van hoge kwaliteit dat de totale duur van het ziekteverzuim vermindert en bewijs van zeer lage kwaliteit dat werkplek-gerichte interventies de tijd tot duurzame werkhervatting verminderen.

Voor de effectiviteit van op het bewegingsapparaat gerichte interventies bestaat matig bewijs voor snellere werkhervatting, maar dit effect ontbreekt voor psychische klachten en kanker.

Implicaties voor praktijk en onderzoek

Werkplekinterventies gericht op aandoeningen van het bewegingsapparaat kunnen effectief zijn in het bespoedigen van werkhervatting, voor interventies gericht op psychische problematiek of bij kanker ontbreekt dit positieve effect. Er is meer onderzoek nodig om te bepalen welke werkplekinterventies het meest effectief zijn en bij welke subgroepen van werknemers, zodat werknemers optimaal begeleid kunnen worden.

Literatuur

1. Vilsteren M van, Oostrom SH van, Vet HCW de, Franche RL, Boot CRL, Anema JR. Workplace interventions to prevent work disability in workers on sick leave. Cochrane Database of Systematic Reviews 2015, Issue 10. Art. No.: CD006955. DOI: 10.1002/14651858.CD006955.pub3.